Posudek na diplomovou práci

Název: Osobnostní prediktory konzervatismu, liberalismu a autoritářství

Autor: Bc. Marek Pour

Vedoucí: Mgr. Jiří Lukavský, Ph.D.

Cílem předložené práce je představit používané koncepty politické psychologie (konzervatismus, liberalismus a autoritářství), jejich vzájemné vztahy a strukturu těchto konceptů. Konkrétně se autor zabývá problémem, zda koncept konzervatismu/liberalismu je skutečně jednodimenzionální (častá pozice v americkém výzkumu) či zda by neměl být dělen na jemnější podškály. Autor hypotézy testuje na velkém a reprezentativním souboru respondentů. Předložená práce v sobě kombinuje velmi pečlivé teoretické zpracování konceptů a analýzu založenou na moderních metodách přesahujících běžný rozsah magisterského studia.

Po formální stránce má práce 62 stran plus 8 stran literatury a 5 stran příloh. Literatura obsahuje přes 90 převážně zahraničních titulů.

Struktura práce – text je rozčleněn na čtyři kapitoly, tři teoretické a jednu popisující samotný výzkum a jeho interpretaci.
Práce je **psána velmi čtivým jazykem**. Někdy autor sklouzává k trochu neformálním formulacím (např. název kapitoly: Labyrint ideologické konceptualizace), ale celkový dojem ze čtení textu je příjemný.

V **teoretické části** (kapitoly 1 až 3) autor představuje základní koncepty. Čerpá z recentních zahraničních pramenů, převážně ze studií vydaných v odborných časopisech. Text práce někdy zabíhá k detailům (např. neurofyziologické rozdíly konzervativců a liberálů, detaily regresních analýz), ale celkově to dává dobrý obraz o zkoumaných jevech a aktuální vědecké diskuzi. V druhé kapitole se zaměřuje na strukturu a vztahy jednotlivých konceptů. Třetí kapitola popisuje vztahy ideologických konceptů a osobnostních vlastností. Kapitola zároveň připravuje čtenáře na otázky empirické studie a představuje hlavní hypotézy.

Výzkumná část (kapitola 4) popisuje provedený výzkum a analýzy získaných dat. Data nesbíral autor osobně. Připravil výzkumné metody, které byly administrovány reprezentativnímu souboru tazatelů v rámci společného projektu FF UK. To mu umožnilo získat data, která jsou poměrně rozsáhlá (N=956) a zároveň reprezentativní (což by bylo obtížné zaručit v případě sběru vlastními silami). V popisu výsledků se autor u samotného sběru dlouho nezdržuje (struktura souboru je v příloze) a pokračuje k popisu vlastních metod a otázek.
Přestože autor měl sběr dat ulehčený, je třeba zdůraznit, že pro analýzy si zvolil moderní a profesionální přístup (a ne jednoduchou cestu popisných analýz a korelací). Předem formuloval své hypotézy a tyto teze veřejně předregistroval dříve, než si prohlédl nasbíraná data. Předregistrované teze jsou veřejně přístupné na stránkách Open Science Framework

(osf.io/2bxfz). Nejprve se zabývá otázkou, zda lze konzervativně-liberální ideologii v českém kontextu charakterizovat jako jedno- či dvoudimenzionální koncept. Na základě konfirmační faktorové analýzy konstatuje, že dvojdimensionální model odpovídající sociálnímu a ekonomickému konzervatismu odpovídá datům lépe. Toto dělení potom využil v druhém kroku pro testování vztahů k osobnostním vlastnostem. Ve třetí části porovnává, jakou část variability jednotlivých ideologií (resp. souhlasu s jejich agendou) lze vysvětlit pomocí osobnostních vlastností, pří. pomocí dalších proměnných (věk, vzdělání, zájem o politiku).

Otázky na autora:

- Existuje podle vás nějaký aspekt chování/osobnosti, který je v současných studiích podceňován či přehlížen? Je něco, co by se ještě mělo měřit?
- Pokud by existovaly silné vazby mezi ideologií a osobnostními vlastnostmi, co by to znamenalo?

Celkově:

- Pozitivně hodnotím orientaci v aktuální vědecké diskuzi
- Pozitivně také hodnotím úroveň zpracování dat
- Celkově velmi kladně hodnotím spolupráci autora v průběhu přípravy práce

Předloženou práci hodnotím **VÝBORNĚ** a **DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ**.

V Praze 7.5.2018

Mgr. Jiří Lukavský, Ph.D.